

KESKKONNAAMET

KORRALDUS

30.06.2025 nr DM-131262-13

Kandle uuringuruumi geoloogilise uuringu loa nr L.MU/523931 andmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35, haldusmenetluse seaduse § 61 ning AS Tariston 04.03.2025 esitatud taotluse nr T-L.MU/1027768-2, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Anda AS Tariston-le (registrikood 10887843) Kandle uuringuruumi geoloogilise uuringu luba nr L.MU/523931 kehtivusajaga 5 aastat.

1.2. Lisada antavale uuringuloale täiendavad tingimused:

1.2.1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Kirde regiooni (kirde.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;

1.2.2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

1.3. Avalikustada AS-le Tariston Kandle uuringuruumi uuringuloa nr L.MU/523931 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/523931 lahutamatu osa. Uuringuluba nr L.MU/523931 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

2.1. AS Tariston (registrikood 10887843, Toompuiestee 35, Põhja-Tallinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond; edaspidi ka taotleja) esitas 04.03.2025 Keskkonnaametile Kandle uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (uuringuloa) esmataotluse, mis on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (KOTKAS) 04.03.2025 menetluse nr M-131262 juurde.

Geoloogilise uuringu luba taotletakse Lääne-Viru maakonnas, Haljala vallas, Kandle külas

katastriüksusel Kunda metskond 58 (katastritunnus 19003:001:0360) ja Kunda metskond 65 (katastritunnus 19003:001:0055). Katastriüksused, millele taotletava uuringuruumi teenindusala jääb on 100% maatulundusmaad, mis kuuluvad riigile ja selle valitsejaks on Kliimaministeerium ning volitatud asutuseks Riigimetsa Majandamise Keskus. Taotletava uuringuruumi teenindusala pindala on 18,14 ha.

Uuringu eesmärgiks on uuringuruumi piires välja selgitada uuringuruumi geoloogiline ehitus, maavara levik ja kvaliteet ning kaevandamistingimused, mis võimaldaksid maavara varu kinnitada aktiivse tarbevaru kategoorias. Geoloogilise uuringuga viiakse läbi välitööd, mille andmed analüüsitakse kameraaltöödega. Sellele eelnevad ettevalmistustööd, mille käigus planeeritakse täpsemalt välitööde läbiviimine. Välitöödel rajatakse varasemalt planeeritud uuringupunktid. Nendele määratakse maavara lasumistingimused, hüdrogeoloogiline situatsioon ning võetakse proovid materjali kvaliteedi määramiseks. Geoloogilise uuringuruumi ala koos rajatud uuringupunkti suudmetega mõõdistatakse. Selle põhjal koostatakse uuringuruum topograafiline plaan.

Kavandatava tegevuse eesmärk on liiva-kruusa tarbevaru uuring, mille käigus planeeritakse rajada kuni 25 puurauku uurimissügavusega kuni 10 m ning kuni 25 uuringukaevet ja mõõdetakse veetaset.

Uuringupunktides määratakse kasuliku kihi ja katendi paksus ning võetakse litoloogiliste erimite kaupa proovid, millest tehakse vajalikud laborikatsetused. Hüdrogeoloogilistest töödest viiakse läbi veetaseme mõõtmised uuringupunktides.

Taotletava Kandle uuringuruumi teenindusalal kattumist arvel oleva varuga ei ole. Uuringu eesmärgiks on välja selgitada uuringuruumis levivate setete (kruus, liiv) maht ja kvaliteet.

2.2. Taotletava uuringuruumi teenindusala katab enamuses mets ja taotletavat uuringuruumi läbib Riigimetsa Majandamise Keskuse hallatav pinnastee (tee nr 5104283). Paralleelselt uuringualaga kulgeb Võle-Vainupea-Kunda kõrvalmaantee (tee nr 17170), mille teekaitsevööndi piir on uuringuala läänepiiriks. Nimetatud teedele uuringupunkte ei rajata.

Taotletav uuringuruum ei paikne tiheasustusega alal. Taotletavale uuringuruumile lähim asula on Kandle küla ning lähim elamu asub ca 260 m kaugusel ida suunas katastriüksusel Männiniidu (katastritunnus 19003:001:0179).

Taotletav uuringuruum kattub osaliselt Kandle liiva perspektiivalaga ja osaliselt Matsu liiva levialaga lõunas. Alad on varasemate geoloogiliste otsingu- või uuringutööde välja eraldatud, mille prognoosne varu ei ole maavarade registrisse kantud.

Taotletavasse uuringuruumi ei jää Natura 2000 võrgustiku- ega mõnda teist looduskaitsepiirangutega ala. Samuti puuduvad uuringuruumi mõjualas arheoloogilise väärtusega alad ning ajaloo- ja kultuurimälestised. Taotletava uuringuruumi piires puuduvad tehnovõrgud.

Uuringuloo taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Eesti Geoloogiateenistus 10.03.2025 kiri nr 13-1/25-417.

Riigilõivuseaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 1060 eurot tasutud 17.02.2025.

2.3. Maapõuseaduse (*MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloo andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (*HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloo taotluse menetluse algatamise teate 18.03.2025 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest menetlusosalisi 18.03.2025 kirjaga nr DM-131262-5.

Kuni uuringuloo andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ei laekunud laekus menetlusosaliselt ettepanekuid taotluse kohta.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saadab loa andja uuringuloo taotluse arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Avatud menetluse algatamise teade ja taotlus on edastatud Haljala Vallavalitsusele 18.03.2025 kirjaga nr DM-131262-6. Vastavalt Haljala Vallavolikogu 20. mai 2025 otsusele nr 157 (KOTKAS registreeritud nr DM-131262-8) nõustus omavalitsus AS Tariston geoloogilise uuringuloo väljastamisega Haljala vallas Kandle külas Kunda metskond 58 (katastritunnus 19003:001:0360) ja Kunda metskond 65 (katastritunnus 19003:001:0055) katastriüksustel.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet haldusakti täiendatud eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja 02.06.2025 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks kaks nädalat teate avaldamisest alates.

Avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

Vastavalt HMS § 49 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikule ja isikule, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lõikele 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis AS Tariston-lt 02.06.2025 kirjaga nr DM-131262-10 arvamust või vastuväiteid uuringuloo andmise korralduse ja uuringuloo eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest. Samuti saadeti eelnõu tutvumiseks Haljala Vallavalitsusele.

Etteantud tähtaja jooksul ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud.

3. KAALUTLUSED

3.1. Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloo alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloo andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (*KeHJS*) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu”¹ (*määrus nr 224*). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloo alusel võib hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punkti 1 kohane tegevusluba. Geoloogilise uuringu teostajaks on taotluse vormil märgitud Kobras OÜ (reg.kood 10171636, aadress Riia tn 35, Tartu linn, Tartu linn, Tartu maakond).

Juhul kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava ja jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloo taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekava ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis AS Tariston 04.03.2025 esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-s, keskkonnaministri 09.01.2020 määruses nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja KeHJS-s sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloo menetlemiseks.

3.2. HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloo lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara

ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

MaaPS § 27 lg 3 kohaselt saatis Keskkonnaamet kuupäeval 18.03.2025 kirjaga nr DM-131262-7 uuringu taotluse uuringuruumi ja selle teenindusala asukoha riigivaravalitseja volitatud asutusele riigile kuuluva kinnisasja kasutamisenõusoleku saamiseks. Riigivara valitseja volitatud asutus, Riigimetsa Majandamise Keskus andis 22.05.2025 kirjaga nr DM-131262-9 oma tingimustega nõusoleku geoloogilise uuringu teostamiseks.

Riigimetsa Majandamise Keskus esitatud tingimused seatakse antava Kandle uuringuruumi uuringuloa täiendavateks tingimusteks muutmata sõnastuses (punkt 1 ja 2).

Eeltoodu alusel kantakse uuringuloale järgmised täiendavad tingimused:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Kirde regiooni (kirde.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Lisaks on loa omanikul kohustus järgida õigusaktides kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloa täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

3.3. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS §-s 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Liiva ja kruusa uuringuteks tehtavate geoloogiliste uurimistöödega ei kaasne olulist vibratsiooni-, valguse-, soojuse-, kiirguse- ja lõhnaäiringut. Mõningal määral tekitavad uuringut teostavad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate tekitatava müraga, olles pigem väiksem. Geoloogilise uuringu läbiviimine ei kahjusta ümbritseva keskkonna vastupanuvõimet, kuivõrd uuringutega kaasnev mõju on minimaalne ega ulatu uuringuruumi teenindusala piiridest väljapoole. Geoloogiline uuring ei mõjuta põhjavee seisundit, kuna uuringute käigus ei viida läbi katsepumpamisi, põhjavee alandamist ega põhjavee juhtimist alalt välja. Uuringu käigus mõõdetakse kaevandisse ilmuva vee tase. Veetaseme mõõtmine ei põhjusta põhjavee taseme alanemist ega mõjuta muul moel põhjavee seisundit. Lisaks suletakse uuringupunktid peale proovide võtmist väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratoorsete katsete läbiviimiseks). Uuringute läbiviimine ei too kaasa ohtu

põhjavee seisundile (st kvaliteedile, tasemele, koostisele jms) olenemata selle kaitstuse tasemest.

MaaPS § 27 lõigetes 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloo andmiseks ei olnud ja sellest tulenevat keeldumise alust ei esine.

MaaPS § 35 lõike 1 punktidest 2 - 5, 8 ja 11 ja lõike 2 punktidest 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu. Kandle uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega keskkonnaregistrisse kantud muid kaitstavaid loodusobjekte, samuti ei ulatu uuringuruumis tehtavate välitööde mõju uuringuruumi piiridest väljapoole. Alal ei asu muinsuskaitseobjekte ega kinnismälestisi.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 alusel keeldutakse uuringuloo andmisest, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga.

Kuna uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse keskkonnaluba kaevandamiseks, on uuringuloo taotlemine ja uuringu teostamine taotleja enda risk ning kulu. Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt olulist informatsiooni. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 alusel keeldutakse uuringuloo andmisest, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus uuringuloo andmisega. Haljala Vallavolikogu andis 20. mai 2025 otsusega nr 157 nõusoleku AS-le Tariston geoloogilise uuringuloo väljastamiseks Haljala vallas Kandle külas Kunda metskond 58 (katastritunnus 19003:001:0360) ja Kunda metskond 65 (katastritunnus 19003:001:0055) katastriüksustel. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 kohast keeldumise alust.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloo andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning AS Tariston -le ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade seisuga 02.06.2025).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloo andmisest keeldumise alused puuduvad.

Uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamiseks keskkonnaluba ning uuringuloo saamisel ei teki õiguspärast ootust keskkonnaloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Geoloogilise uuringu luba
2. Kandle uuringuruumi teenindusala plaan.pdf

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Haljala Vallavalitsus, Riigimetsa Majandamise Keskus

Kersti Ritsberg
vanemspetsialist
maapõuebüroo